

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 – 2014

Výbor pro kulturu a vzdělávání

2010/2307(INI)

10. 2. 2011

NÁVRH ZPRÁVY

o iniciativě Mládež v pohybu – rámci pro zlepšení evropských systémů
vzdělávání a odborné přípravy
(2010/2307(INI))

Výbor pro kulturu a vzdělávání

Zpravodaj: Milan Zver

Navrhovatelka stanoviska (*):
Jutta Steinruck, Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

(*): Postup s přidruženými výbory – článek 50 jednacího řádu

PR_INI

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	8

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o iniciativě **Mládež v pohybu – rámci pro zlepšení evropských systémů vzdělávání a odborné přípravy** (2010/2307(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. září nazvané „Mládež v pohybu: Iniciativa zaměřená na rozvinutí potenciálu mladých lidí, aby mohla Evropa růst rozumným a udržitelným způsobem, ze kterého budou mít prospěch všichni“ (KOM(2010)0477),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. března 2010 nazvané „EVROPA 2020: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ (KOM(2010)2020),
- s ohledem na své usnesení ze dne 18. května 2010 nazvané „Strategie EU pro mládež – investování do mládeže a posílení jejího postavení“¹,
- s ohledem na rozhodnutí Rady ze dne 27. listopadu 2009 o Evropském roku dobrovolných činností na podporu aktivního občanství²,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 12. května 2009 o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET 2020)³,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 11. května 2010 o sociálním rozměru vzdělávání a odborné přípravy a o kompetencích na podporu celoživotního učení a o iniciativě „Novými dovednostmi k novým povoláním“⁴,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 17. června 2010⁵ o nové strategii pro zaměstnanost a růst, zejména s ohledem na tu její část, která potvrzuje hlavní cíle v oblasti zlepšení úrovně vzdělávání,
- s ohledem na stanovisko Výboru regionů ze dne 28. ledna 2011 k iniciativě „Mládež v pohybu“ a s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne XX. března 2011,
- s ohledem na články 165 a 166 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro kulturu a vzdělávání a stanovisko Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (A7 0000/2011),

¹ Přijaté texty, P7_TA(2010)0166.

² Úř. věst. L 17, 22. 1. 2010, s. 43.

³ Úř. věst. C 119, 28. 5. 2009, s. 2.

⁴ Úř. věst. C 135, 26. 5. 2010, s. 2 a 8.

⁵ http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/council_conclusion_17_june_en.pdf

- A. vzhledem k tomu, že znalosti a dovednosti mladých lidí jsou v rámci strategie Evropa 2020 nezbytným předpokladem pro dosažení cílů inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění,
- B. vzhledem k tomu, že v pěti hlavních cílech EU do roku 2020, zaměstnanosti, výzkumu a inovacích, klimatu a energii, vzdělání a boji proti chudobě, má mládež zásadní úlohu,
- C. vzhledem k tomu, že iniciativa Mládež v pohybu posiluje stávající strategii EU pro mládež (KOM(2009)0200), protože vybaví mladé lidi znalostmi a dovednostmi, jež potřebují pro vstup na trh práce,
- D. vzhledem k tomu, že Mládež v pohybu, stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020, se lepším využitím stávajících evropských programů snaží zvýšit přitažlivost evropského vysokého školství, celkovou kvalitu všech úrovní vzdělávání a odborné přípravy a kvalitu studia a posílit pracovní mobilitu,
- E. vzhledem k tomu, že členské státy v důsledku hospodářské krize snižují investice do vzdělávání a odborné přípravy, čímž přímým způsobem nepříznivě ovlivňují budoucí šance mladých lidí v situaci, kdy Evropa při dosahování žádoucího růstu čelí rostoucím demografickým obtížím,
- F. vzhledem k tomu, že hospodářské náklady způsobené nedostatečnou kapacitou v oblasti vzdělávání značně převyšují náklady na finanční krizi,
- G. vzhledem k tomu, že vzdělávání je nezbytné pro rozvoj kreativity mladých lidí a jejich inovativního potenciálu; vzhledem k tomu, že vzdělávání lidem poskytuje nezbytné nástroje k duševnímu a sociálnímu rozvoji,
- H. vzhledem k tomu, že různé studie dokládají, že mobilita přispívá k uvědomování si evropského občanství a k zapojení do demokratických procesů,
- I. vzhledem k tomu, že během prvních deseti let se realizace cílů boloňského procesu usilujícího o rozvoj oblasti evropského vysokého školství narážela na množství problémů,
- J. vzhledem k tomu, že je zásadní snížit míru předčasného ukončování školní docházky, aby mladí lidé byli chráněni před hrozbou sociálního vyloučení a chudoby a měli lepší a snadnější přístup na trh práce,
- K. vzhledem k tomu, že krize upozornila na to, že má-li být Evropa lépe připravena čelit současným i budoucím výzvám, je nezbytné provést reformu našich hospodářství a společností a tyto reformy musí být podepřeny vysoce kvalitními systémy odborného vzdělávání a přípravy,
- L. vzhledem k tomu, že dobrovolná činnost, zvláště v rámci Evropského roku dobrovolných činností 2011, představuje důležitou příležitost k osvojení si dalších kompetencí a pomáhá, aby se v lidech rozvinul smysl pro sociální odpovědnost,

M. vzhledem k tomu, že je zásadní zapojit mladé lidi do procesu rozhodování, aby si uvědomili svoji odpovědnost a abychom zajistili, že se svými názory budou aktivně podílet na vytváření strategie pro mládež,

Obecné poznámky a finanční podpora

1. vítá program Mládež v pohybu jako politickou iniciativu na podporu stávajících vzdělávacích programů, programů na podporu mobility a programů pro mládež a jako pobídku pro členské státy, aby dosáhly cílů strategie Evropa 2020;
2. poukazuje na to, že pro veškerý udržitelný růst a rozvoj je nepochybně nutné investovat do vzdělávání, a to i v době hospodářské krize, na financování mládeže a vzdělávání by se nemělo pohlížet jako na současné náklady, nýbrž jako na investici do budoucnosti Evropy;
3. uvědomuje si, že úspěch iniciativy Mládež v pohybu závisí v největší míře na tom, zda členské státy provádějí její hlavní činnosti; žádá proto Evropskou komisi, aby během provádění pozorně sledovala a analyzovala klíčové prvky s cílem pomoci členským státům v tomto procesu;
4. žádá Komisi, aby Evropskému parlamentu pravidelně podávala zprávu o účinnosti hlavních činností iniciativy Mládež v pohybu;
5. vyzývá Komisi, aby nadále investovala do programů pro mládež a programů na podporu mobility, jako jsou například programy Celoživotní učení (Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig), Marie Curie, Erasmus Mundus a Mládí v akci;
6. vyzývá členské státy, aby zajistily větší investice do systémů vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních a aby na vnitrostátní úrovni finančně podporovaly programy EU na podporu mobility;

Mládež a mobilita

7. doporučuje, aby evropské instituce posílily strukturovaný dialog s organizacemi pro mladé a s dalšími zúčastněnými stranami za účelem diskuse o prioritách a činnostech pro mladé lidi;
8. souhlasí s tím, že již v nízkém věku je zapotřebí učinit opatření na snížení míry předčasného ukončování školní docházky na 10 %, jak stanovuje strategie Evropa 2020; vítá návrh doporučení Rady na posílení úsilí členských států o snížení míry předčasného ukončování školní docházky, který předložila Komise;
9. žádá, aby těm, kdo jsou nejvíce ohroženi a kdo chtějí po předčasném ukončení dostat „druhou šanci“ a opět se vzdělávat, byla věnována zvláštní pozornost a podpora;
10. vyzývá Komisi, aby na vnitrostátní a regionální úrovni shromáždila údaje o praktických překážkách pro mobilitu a učinila opatření k jejich odstranění, aby

bylo zajištěno, že vysoká kvalita mobility bude dosažitelná pro všechny;

11. poukazuje na to, že je důležité přijmout opatření, která studentům zajistí mobilitu, účinné systémy sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění a plnou přenosnost grantů v případě pobytu v zahraničí;
12. uznává, že studentům se zdravotním postižením a studentům, kteří mají děti, by měla být poskytnuta dodatečná podpora, aby mohli využívat mobilitu;
13. zdůrazňuje, že pro rozvoj důležitých kompetencí a dovedností je důležité neformální vzdělávání, například mezikulturní učení;
14. připomíná členským státům, aby zavedly výuku druhého jazyka v nízkém věku dítěte (v předškolních zařízeních); poukazuje na to, že pro osoby bez znalosti druhého jazyka je mobilita neuskutečnitelná;
15. vítá klíčové nové činnosti iniciativy Mládež v pohybu, například jednotnou a ústřední internetovou stránku věnovanou mobilitě, kartu mobility a evropský pas dovedností, jež všechny modernizují již existující užitečné nástroje pro mobilitu;

Evropské vysoké školství a boloňský proces

16. zdůrazňuje, že kvůli dosažení dalšího zlepšení je v rámci boloňského procesu důležité zahájit nový a konstruktivnější dialog mezi všemi zúčastněnými stranami a vyvodit ponaučení z kladných zkušeností i neúspěchů;
17. je pevně přesvědčen, že univerzity musí být nezávislé, ale zároveň zdůrazňuje, že univerzity mají odpovědnost vůči společnosti;
18. poukazuje na to, že prostřednictvím vhodných učebních plánů přizpůsobených budoucím požadavkům na dovednosti a pracovní místa je nutné nalézt rovnováhu mezi systémy vysokého školství na jedné straně a potřebami hospodářství a obecně společnosti na druhé straně;
19. vyzývá vnitrostátní, regionální a místní orgány, aby podporovaly a rozšiřovaly spolupráci mezi univerzitami a podniky;
20. vybízí univerzity, aby své programy a struktury více přizpůsobily konkrétním potřebám trhu práce a aby vyhledávaly i nové metody spolupráce se soukromými a veřejnými podniky;
21. navrhuje, aby Komise místo globálního systému hodnocení univerzit zavedla informativní systém o programech evropských univerzit, jenž by mimo jiné pravidelně poskytoval veřejnosti informace o zaměstnatelnosti absolventů jednotlivých programů;

Odborné vzdělávání a příprava

22. vyzývá členské státy, aby modernizací odborného vzdělávání a přípravy

a zvýšením jejich přitažlivosti a kvality reagovaly na změny trhu práce, který bude od roku 2020 požadovat nové znalosti a dovednosti podložené diplomy, jež by měly všechny členské státy vzájemně uznávat;

23. zdůrazňuje, že mobilitu v oblasti odborného vzdělávání a přípravy je důležité podporovat tím způsobem, že studentům účastnícím se odborného vzdělávání a přípravy v zahraničí budou k dispozici informace, poradenská služba, vedení a ubytovací zařízení;
24. poukazuje na to, že přechod z odborného vzdělávání a přípravy do vysokého školství je spojen s řadou obtíží, a zdůrazňuje, že vzdělávací instituce musí učinit opatření, která tento přechod více usnadní;

Přechod ze vzdělávání a odborné přípravy do zaměstnání

25. významně zdůrazňuje, že hladký vstup mladých lidí na trh práce závisí zejména na modernizaci institucí odborného vzdělávání, přípravy a univerzit, která zajistí, že nabízené studijní programy budou odpovídat potřebám trhu práce;
26. důrazně podporuje cíl EU, aby 40 % mladých lidí dokončilo terciární (tj. vysokoškolské a odborné) vzdělání;
27. zdůrazňuje, že je důležité, aby existovaly poradenské nástroje, které mladým lidem od základní školy až po vyšší úroveň vzdělávání a odborné přípravy pomohou s rozhodováním o volbě vzdělání a povolání, aby je lépe připravily na přechod do aktivního života bez jakýchkoli komplikací;
28. vybízí instituce terciárního vzdělávání, aby do všech studijních programů zařadily vysoce kvalitní stáže, které mladým lidem umožní předem přijít do styku se skutečnými a praktickými požadavky pracovního prostředí;
29. zdůrazňuje, že konečným cílem iniciativy Mládež v pohybu není pouze zlepšit evropské vzdělávací systémy a zvýšit zaměstnatelnost mladých lidí, ale také vytvořit sociální prostředí, ve kterém každý mladý člověk bude moci realizovat své schopnosti a ambice;

o

o o

30. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Iniciativa Mládež v pohybu je jednou ze sedmi stěžejních iniciativ, které jsou součástí strategie Evropa 2020 předložené Evropskou komisí, jež má za cíl podpořit inteligentní a udržitelný hospodářský růst podporující začlenění. Tato iniciativa se sestává z 28 klíčových činností a konkrétních opatření, která mají prostřednictvím mobility zvýšit vzdělávání a odbornou přípravu mládeže a usnadnit mladým lidem přechod ze studia na trh práce. Dnes jsou tyto cíle zvláště důležité, protože mladé lidi, kteří jsou jednou ze sociálních skupin nejhůře postižených celosvětovou finanční krizí, aniž by se jakkoliv podíleli na jejím vzniku, je zapotřebí podpořit při jejich vstupu na trh práce, aby si zajistili vlastní budoucnost a posílili hospodářství. Mladí lidé budou v budoucnu nositeli rozhodnutí a je nezbytné, aby dnes mohli rozvinout své kompetence, dovednosti a osvojit si znalosti, které jim v příštích letech umožní se aktivně podílet na růstu a udržitelné budoucnosti Evropské unie a dosáhnout cílů stanovených v růstové strategii EU.

Tato iniciativa chce uskutečnit některé z hlavních cílů strategie Evropa 2020, totiž snížit do roku 2020 podíl studentů, kteří předčasně ukončí školní docházku, z 15 % na 10 % a zvýšit podíl lidí s terciárním vzděláním z 31 % na 40 %. Předčasné ukončení školní docházky vytváří riziko, že mladí lidé budou nezaměstnaní a budou žít v chudobě, což s sebou přináší vysoké sociální a hospodářské náklady. Momentálně má v EU 14,4 % mladých lidí ve věku 18–24 let nižší než vyšší sekundární vzdělání a dále se již nevzdělává a ani neprochází odbornou přípravou. Navíc je zhruba 21 % mladých lidí v EU nezaměstnaných.

Iniciativa Mládež v pohybu je zaměřena na mobilitu ve vzdělávání, ale je nutné také zajistit, aby vzdělání poskytované mladým lidem odpovídalo potřebám trhu práce, aby je vybavilo dovednostmi a znalostmi, které budou potřebovat. Odhaduje se, že do roku 2020 bude 35 % pracovních míst, tedy o 15 milionů více, vyžadovat kvalifikaci na vysoké úrovni (ve srovnání s dnešními 29 %). Iniciativa Mládež v pohybu se snaží zvýšit mobilitu mladých tím, že chce zajistit, aby do roku 2020 měli všichni mladí lidé v EU možnost studovat v zahraničí. Mobilita je důležitá pro poznávání jiných kultur, ale také pro lepší pochopení vlastní kultury. Necelá třetina obyvatel EU má vysokoškolské vzdělání ve srovnání s více než 40 % ve Spojených státech a více než 50 % v Japonsku. Evropa proto musí zvýšit tento podíl, aby se stala na poli stále rostoucího světového hospodářství konkurenceschopnější.

Cílem této strategie není zvýšit mobilitu pouze těch mladých lidí, kteří usilují o dosažení vysokoškolského vzdělání, nýbrž všech. Vysoce kvalitní odborné vzdělávání a příprava, na které se EU zaměřila v roce 2002 v kodaňském procesu, jsou naprosto nezbytné, aby se vyhovělo současným požadavkům měnícího se trhu práce. Iniciativa Mládež v pohybu zlepšit mobilitu ve vzdělávání mladých lidí v oblasti odborného vzdělávání a přípravy, což pomůže dále ke snížení nezaměstnanosti.

Členské státy EU přijetím strategie Evropa 2020 již prokázaly, že jsou ochotny spolupracovat na dosažení inteligentního a udržitelného hospodářského růstu podporujícího začlenění. Tento závazek musí plnit i nadále, aby zajistily, že mladí Evropané nebudou připraveni o možnost rozvíjet se a přispět k posílení budoucí prosperity Evropské unie.

V této zprávě se zaměříme především na vzdělávací aspekty iniciativy Mládež v pohybu, jež

usiluje o snížení míry předčasného ukončování školní docházky, zvýšení počtu osob s terciárním vzděláním, zvýšení přitažlivosti odborného vzdělávání a přípravy a vyšší míru uznávání neformálního a informálního vzdělávání. Tato iniciativa představuje konkrétní politickou strategii pro mladé lidi, která má urychlit stávající programy a zahrnuje také nové klíčové činnosti pro další léta, jež doplní současné struktury a navážou na úspěch stávajícího strategického rámce.

Obecné poznámky

V současnosti není pro iniciativu Mládež v pohybu vyčleněn dodatečný rozpočet. Nemá-li tato nová strategie zůstat pouhým návrhem, je nezbytné, aby se **členské státy zavázaly**, že jí budou finančně podporovat a budou ji na vnitrostátní úrovni provádět, a dále je nezbytné, aby jí byl přizpůsoben **rozpočet EU**. Členské státy by to měly považovat za **dlouhodobou investici**, a to nejen do vzdělávání mladých lidí, ale také do budoucí prosperity svých zemí a celé EU. Iniciativu Mládež v pohybu je velmi důležité nedílně spojit s celkovou strategií růstu, aby získala dostatečné prostředky a stala se politickým závazkem. Kromě financování této iniciativy je nezbytné, aby nadále pokračovala politická a finanční podpora **stávajících programů** jako Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig, Mládí v akci a Marie Curie. Tyto programy již mají za sebou velmi úspěšnou historii a je nutné, aby se mohly nadále rozvíjet.

Mladí lidé jakožto hlavní zúčastněné osoby a odborníci na záležitosti, které se jich týkají, musí být rovněž zapojeni do celého procesu iniciativy Mládež v pohybu a účastnit se **strukturovaného dialogu** s EU, což napomůže k povzbuzení a k podpoře aktivního občanství. To zahrnuje konzultační postupy, realizaci strategie a souvisejících programů, hodnocení její účinnosti a návrhy na zlepšení do budoucnosti. Důležitou roli v oblasti týkající se mládeže v EU navíc hrála a nadále bude hrát občanská společnost a Unie a její členské státy musí úzce spolupracovat s příslušnými organizacemi, aby využily jejich znalosti a zkušenosti a zajistily, aby nedocházelo ke zbytečnému zdvojování stávajícího úsilí.

Mobilita

Podporu mobility mládeže v rámci iniciativy Mládež v pohybu sice vítáme, ale zároveň je zjištěno, že je nezbytné **překonat praktické překážky a potíže bránící mobilitě**, jak uvádí zelená kniha o mobilitě ve vzdělávání. Mezi ně patří potíže s vízy, jazyková nejednotnost lékařských dokumentů, problémy s přenositelností (přenositelností) stipendií při studiu v zahraničí a skutečnost, že při volbě cílových zemí s vysokými náklady, například Švédska nebo Dánska, může být zapotřebí dodatečná finanční podpora. Je zapotřebí ještě více podpořit **uznávání doby strávené v zahraničí a kvalifikací získaných v ostatních zemích EU**. Dále je zjištěno, že osoby **se zdravotním postižením** jsou dokonce vystaveny většímu množství překážek bránících mobilitě než osoby, které nejsou zdravotně postiženy, a měly by být zavedeny dodatečné mechanismy, které zajistí, aby tyto osoby měly stejné možnosti jako všichni ostatní. Kromě toho také **studentům s rodinami** (tj. s dětmi) by měla být poskytnuta dodatečná podpora, aby mohli překonat specifické problémy, kterým budou čelit při zapojení do mobility ve vzdělávání.

Mobilita studentů může být pro zúčastněné osoby mnoha způsoby přínosná, ale je rovněž zjištěno, že je-li špatně zorganizována, může pro ně být ve skutečnosti negativní zkušeností

(např. negativní zážitky s novou kulturou, pocity osamělosti, stesk po domově atd.): **mobilita** proto musí být na prvním místě **vysoce kvalitní**, to je nutné mladým lidem, kteří se jí zúčastní, zajistit a zaručit. Kromě toho iniciativa Mládež v pohybu se zaměřuje především na mobilitu mladých lidí v terciárním vzdělávání, ale je zapotřebí vyzdvihnout rovněž přidanou hodnotu **mobility pro studenty v sekundárním vzdělávání** a programy jako například Comenius by měly být členským státům, mladým lidem a jejich rodičům více zviditelněny. Maďarské předsednictví se během výkonu své funkce zaměří na problematiku mobility a tato příležitost by měla být zužitkována, aby se mobilita stala důležitým tématem diskuse.

Neformální vzdělávání a účast mládeže

Ačkoliv je nyní nezaměstnanost mladých lidí v celém světě vážným problémem, který je zapotřebí bezodkladně řešit, nesmíme zapomínat na to, že mobilita nemá význam pouze pro začlenění na trh práce; je rovněž velmi důležitá z hlediska **neformálního vzdělávání**, které zase mladým lidem pomáhá rozvíjet klíčové kompetence a dovednosti. Kvalitní mobilita je klíčem k dosažení **mezikulturního učení, osobního rozvoje a mnohojazyčnosti** u mladých lidí a iniciativa Mládež v pohybu by měla zajistit, aby těmto aspektům byla věnována náležitá pozornost a podpora. **Výuka jazyků**, zvláště již v nízkém věku, je faktorem, který velice přispívá k úspěchu v oblasti mobility a úspěšnému rozvoji dalších důležitých dovedností a kompetencí.

Konečným výsledkem, na nějž se iniciativa Mládež v pohybu zaměřuje, je zaměstnanost, která je otázkou vzdělávání, ale také **účasti mládeže a aktivního občanství**. Belgické předsednictví kladlo velmi silný důraz na práci mládeže a neformální vzdělávání a iniciativa Mládež v pohybu musí dále podporovat oba zmíněné aspekty. Aktivní účast mládeže navíc zvyšuje možnosti mobility a míru **zapojení do demokratických procesů**; podíl mladých lidí, kteří hlasovali v minulých evropských volbách, byl u účastníků výměny v rámci programu Erasmus dvojnásobný ve srovnání s těmi, kteří se této výměny nezúčastnili. Stávající programy by se proto nadále měly zaměřovat na **aktivní občanství a rozvoj klíčových kompetencí, neformální vzdělávání a podporu evropské občanské společnosti**.

Předčasné ukončování školní docházky

Iniciativa Mládež v pohybu usiluje o dosažení hlavního cíle snížení podílu studentů, které předčasně ukončí školní docházku, z 15 % na 10 %. Tento krok vítáme, ale je rovněž důležité dát lidem, kteří předčasně ukončili školní docházku, možnost **pokračovat ve vzdělávání později**, abychom zajistili, že lidé budou mít do budoucna nadále vyhlídky na sociální mobilitu.

Vysoké školství a boloňský proces

Navzdory chybám, které byly během vývoje a provádění boloňského procesu učiněny (přičemž byly zdrojem mnoha ponaučení), byl tento proces pro mladé lidi a jejich potřeby v oblasti vzdělávání nakonec přínosem, a jeho realizace by měla v budoucnu nadále pokračovat. Trh práce se podstatně změnil, a je proto zapotřebí, aby vzdělávací systémy držely krok s tímto trhem a byly otevřené jeho požadavkům. Je nutno povzbuzovat a podporovat **intenzivnější a vysoce kvalitní spolupráci mezi vysokoškolskými institucemi a světem podniků**, aby bylo zajištěno, že vzdělání, které mladí lidé získají, bude v souladu se

znalostmi, dovednostmi, kompetencemi a praxí, jež budou potřebovat při hledání zaměstnání. Kromě toho je v současnosti vysokoškolské vzdělávání až příliš založeno na teoretických vědomostech, které jsou sice samy o sobě nezbytné, ale je také velice důležité, aby mladí lidé získali **více praktických poznatků a zkušeností prostřednictvím vysoce kvalitních povinných stáží** (ty by měly mít jasný právní status a měly by být placeny, aby bylo zajištěno, že se do nich zapojí mladí lidé ze všech sociálních a ekonomických skupin, neměly by jednoduše nahradit stálá pracovní místa). Dále by ještě mělo být povzbuzováno a podporováno **podnikání ve vysokém školství**.

Odborné vzdělávání a příprava

Potřeby trhu práce se netýkají pouze mladých lidí s univerzitním titulem, a proto je zapotřebí rovněž uznat, že odborné vzdělávání a příprava hrají značnou roli při úspěšném přechodu ze vzdělávání do práce, a **podporovat mobilitu pro všechny mladé lidi**. Odbornému vzdělávání a přípravě se často nevěnuje dostatečná pozornost a je zapotřebí udělat něco pro to, aby **vzrostla prestiž a uznání** tohoto typu vzdělání, a aby bylo atraktivní pro více mladých lidí. Dále musí být zavedeny náležité podpůrné struktury pro studenty odborného vzdělávání a přípravy studující v zahraničí a program **Leonardo da Vinci** by měl být víc a více podporován, aby se dostal do povědomí více lidí, což přispěje k navýšení účasti.

Mezi mírou účasti lidí na životě společnosti a úrovni vzdělání, jíž dosáhli, existuje úzká spojitost. **V zapojení do politického života a v aktivním občanství** mají univerzitní studenti ve srovnání s ostatními mladými lidmi příliš znatelnou převahu. Podpoření a zvýšení uznávání odborného vzdělávání a přípravy proto pomohou zajistit, aby širší spektrum mladých lidí s rozmanitějším vzděláním a praxí získalo sebedůvěru a kompetence k aktivnímu občanství a zajímalo se o politické otázky, které se dotýkají jejich životů.

Závěr

Nakonec tedy tím nejdůležitějším v mobilitě ve vzdělávání je zajistit vysokou kvalitu a zároveň ji zpřístupnit všem mladým lidem. EU by proto měla podnítit více členských států k tomu, aby podepsaly Evropskou chartu kvality pro mobility iniciovanou ze strany Evropské komise.